

A HTMT HÍREI**Videó: Molnár Zoltán székfoglaló előadása**

Molnár Zoltán, az MTA külső tagja székfoglaló előadást tartott, amely az MTA 1825 YouTube-csatornáján érhető el. Az ünnepi eseményt Ádám Veronika, az MTA Orvosi Tudományok Osztályának elnöki köszöntője nyitotta meg, aki ezt követően laudációban méltatta az előadót. Molnár Zoltán, az Oxfordi Egyetem Fejlődési Idegtudományok professzora ezután ismertette kutatásainak főbb eredményeit. Székfoglaló előadásának címe Az agy fejlődése: a kezdetektől a gondolkodásig... Forrás MTA/Youtube.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: 24. Médiajelentés konferencia

Az Erdélyi Médiajelentés konferencia a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Média és Kommunikáció Szakbizottságának éves seregszemléje, amely a 24. kiadásához érkezett. A pénteken sorra kerülő konferencia célja – a szervezők bemutatója szerint – „az erdélyi, tág értelemben vett médiavalóság kérdéseinek vizsgálata mind a jelen médiavalóságára vonatkoztatva mind pedig történeti megközelítésből”. [...] A Kolozsvári Rádió Hangoló című műsorának vendége a szakbizottság elnöke, Vallasek Júlia irodalomtörténész, a BBTE Újságírás és Digitális Média intézetének oktatója, az MTA külső köztestületének tagja... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Irodalom és sajtó a hosszú 19. században

A BBTE Hungarológia Doktori Iskola szervezésében, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság és az Erdélyi Múzeum-Egyesület támogatásával kerül sor a Klasszik 7. konferenciára. Időpont: 2026. június 19–20. Helyszín: Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Popovici terem, Kolozsvár. [...] A rendezvény célja annak feltérképezése, hogy a hosszú 19. század irodalmában és irodalmi életében miként jelenik meg az újság és a periodika világa. A résztvevők az újságolvasás gyakorlatát, az újságírás és szerkesztés társadalmi-kulturális státuszát, a zurnalisztika műfajait és szereplőit, valamint a sajtó irodalmi nyilvánosságot alakító szerepét vizsgálják. Külön figyelmet kap a sajtó megjelenítése a szépirodalmi szövegekben... Forrás EME.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Politikum: Az általános és középiskolás diákokat arra kényszerítik, hogy meglátogassák az EXPO-t**

A szerbiai oktatási minisztérium közzétette a 2026/2027-es tanévre vonatkozó iskolai naptárakat az általános és középiskolák számára. A dokumentum egyik legnagyobb visszhangot kiváltó újdonsága, hogy mindkét rendelet egyértelműen előírja: minden iskolának éves munkatervében kötelezően szerepeltetnie kell egy egynapos tanulói látogatást a 2027-es belgrádi EXPO „világkiállításra”. [...] „Az iskola az oktatásért, a kritikus gondolkodás fejlesztéséért és a tudásszerzésért létezik, nem pedig azért, hogy közönséget biztosítson promóciós, politikai vagy marketingprojektekhez” – emeli ki a petíció... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Szecessziós örökség Szabadkán

Június 10-én a szecesszió világnapját ünnepeljük, amelynek középpontjában a szecessziós művészet és építészet öröksége áll. [...] A világnap alkalmából a Szabadkai Magyar Rádió vendége volt Szűcs Balázs, a Község Közműemlékvédelmi Intézet igazgatója. [...] A XIX. század végére láthatjuk, hogy a kiegyezés után egy lendületet kapott a magyar ipar, a magyar közélet és a magyar művészet is, és ezen keresztül a magyar építészet is. Talán itt fogta meg azt az utolsó lehetőséget a magyar építészet, hogy egy saját stílust teremtsen. Ez az, amit mi Lechner Ödönnek köszönhetünk, mert ő volt ebben az úttörő. [...] A többségi nemzet szerinted hogyan értékeli a szecessziót? Szerintem ez nem nemzeti kérdés, ez esztétika... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A 250. Fecske

A Vajdaságban magyar nyelven működő kistérségi médiumokról szóló sorozatunkban ezúttal a bácsfeketehegyi Fecske című helyi újságot mutatjuk be. [...] Bácsfeketehegyen 2004 óta kéthavonta rendszeresen megjelenik a Fecske helyi jellegű lap. Ez az egyetlen olyan médium a faluban, amely az anyanyelvén tájékoztatja a magyar lakosokat az őket érintő kérdésekben és témákban, így kiemelt jelentőséggel bír közösségünk életében – kezdte a lap ismertetőjét Miljenović Andrea a civil szervezet elnöke... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Pap Éva magyar író volt a belgrádi Collegium Hungaricum olvasóklubjának vendége

Az eseményen a közönség átfogó képet kaphatott a szegedi származású, Vajdasághoz is több szállal kötődő szerző munkásságáról. A beszélgetés középpontjában a többi között a szerb nyelven is megjelent Mielőtt lemegy a nap című regény állt... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Irodalom, közélet, kiállítások és világzene az idei Dombos Festen

Kerekasztal-beszélgetésekkel, kiállításokkal, irodalmi estekkel és sokszínű zenei programmal várja a közönséget idén is a Dombos Fest Kishegyesen. Az idei mottó a „4 nap újratervezés”. A fesztivál középpontjában ezúttal is a vajdasági magyar közösséget érintő kérdések, a kortárs művészet, az irodalom és a zene áll. [...] A délutáni beszélgetéseken szociológusok, fiatal értelmiségiek és művészek járják körül a vajdasági magyarokat érintő aktuális kérdéseket... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Felmérés: Pont elég joguk van a romániai magyaroknak a románok többsége szerint

A rendszerváltás óta a románok körében még soha nem volt ilyen magas a magyar nyelvű oktatás támogatottsága, tízből nagyjából hat romániai ért egyet azzal, hogy kisebbségek az anyanyelvükön tanuljanak. A különálló magyar iskolák és az intézményi anyanyelvhasználat társadalmi elfogadottsága még alacsonyabb szinten van, noha ezeket törvény garantálja. Viszont a megkérdezettek 28 százaléka szerint biztonsági problémát jelentenek a magyarok – ez derül ki a Székelyföldi Közpolitikai Intézet (SZKI) és a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (ISPMN) közös felméréséből, amit szerda délután mutattak be Kolozsváron. A reprezentatív kutatás egyik központi témája a magyarokkal szembeni attitűdök alakulása volt, ezt mutatjuk be most. A felmérést 2025. októbere és decembere között végezték 1013 romániai megkérdezésével [...] Toró Tibor politológus, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem oktatója, valamint Kiss Tamás szociológus, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatója, az MTA külső köztestületének tagjai ismertették... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Több lenne az előnye, mint a hátránya, ha teljesen betiltanák a mobilozást az iskolai órákon

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyerekek mobiltelefon nélkül is könnyen feltalálják magukat az iskolában – mondta el megkeresésünkre egy kolozsvári pedagógus. [...] Megkeresésünkre a MAKOSZ illetékese is nyilatkozott az iskolai mobilhasználat szabályozásáról. Székely Áron elmondta, a szervezet álláspontja szerint az iskola valóban egy közösségi tér, a mobiltelefon túlzott használata pedig csökkenti a diákok egymásra és közvetlen környezetükre való odafigyelését a tanórák közti szünetek alatt... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Csomópont az emlékezethez

Reflexszerűen vagy „kényelemből” ezen a június 4-i napon mindig téma; szakirodalma főleg a centenáriumi kutatások miatt szinte áttekinthetetlen. Ennek dacára Trianonról lehet még újat mondani, gondolni. Például a róla szóló értelmezések történelmét felvázolni. Fodor János történész, egyetemi oktató, az MTA külső köztestületének tagja jött el a Kolozsvári Rádió Tetőterasz című műsorába... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés Jantek Gyöngyvér szakpszichológussal

A május közepén megszervezett SepsiBookon a csíkszeredai Sapientia EMTE egyetemi hallgatói gyakornokoskodtak, akik a bemutatkozó szerzőkkel, előadókkal készítettek interjúkat. Elkövetkező lapszámunkban ezekből közlünk. Ez alkalommal Jantek Gyöngyvér gondolatait ismerhetik meg, aki a fesztivál szombati napján tartott előadást Hogyan ússzunk a digitális árral szemben az iskolában? Prevenció a történetek erejével címmel. [...] Lehet-e a digitális tér menedék bizonyos gyerekek számára? Abban az értelemben lehet, hogy mondjuk egy autizmussal élő gyereknek bizonyos helyzetekben egy társas kapcsolódás könnyebb, mondjuk egy játékon keresztül, egy online kapcsolaton keresztül. De akkor is nagyon fontosnak tartom hangsúlyozni azt, hogy nem helyettesítheti az offline kapcsolatot. [...] Attól féltém őket, hogy megszakad a kapcsolatuk a valósággal, a testtel, a természettel, a sárral, a saját belső világukkal... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

„Árva” Bethlen Kata mecénási tevékenységéről mutatnak be kötetet

Csütörtökön mutatják be a Kovács Mária-Márta – T. Horváth Iringó – Tóth Levente szerzők által jegyzett Bethlen Kata öröksége. Teleki Józsefné egyházpártoló tevékenysége című kötetet Székelyudvarhelyen. [...] Az Erdélyi Református Múzeumi Kiadványok sorozat második köteteként megjelenő kiadványt Róth András-Lajos nyugalmazott könyvtáros, történész mutatja be csütörtökön 18 órakor a Haáz Rezső Múzeumban... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Az arc mögött nincs algoritmus

Daniel Brici bányászportréi túlmutatnak a fotószerű pontosságon: a hiperrealizmus eszközeivel egy eltűnő világ emlékezetét őrzik. A Mineralia Humana kiállítás az emberi figyelem, a munka és a méltóság időtálló lenyomata. A kiállítás a csíkszeredai Új Kriterion Galériában látogatható július 25-ig. [...] A bányász alakja Kelet-Európában jóval több egyszerű foglalkozásnál. Egyszerre politikai szimbólum, történelmi trauma és nosztalgikus emlékkép. Romániában különösen erős ez a jelentésháló... Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: A magyarok utálják a magyarok sikereit?

„Megosztja az erdélyi közvéleményt Krasznahorkai László marosvásárhelyi látogatása” – olvastam döbbenet egy újságcikk felvezetőjét a közösségi médiában, majd a kommentek meggyőztek arról, hogy sokan valóban nem örülnek a „nemzetáruló” író meghívásának. [...] És mint annyiszor megtörtént már, e mondatokat a szövegkörnyezetből kiragadva, felületesen (félre)értelmezték a széles tömegek, jobbra csak a címek alapján. [...] Ady Endre juthat eszünkbe, aki már bő száz évvel ezelőtt megérezte, milyen önsanyargató nemzetbe született bele a magyar ugaron, de megfogalmazta ezt már korábban Vörösmarty Mihály is, még korábban Berzsenyi Dániel, és még sorolhatnánk... Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Minden nemzeti kisebbséget érintő intézkedési terven dolgozik Ukrajna

A Magyarországgal egyeztetett nemzeti kisebbségi intézkedési terv nemcsak a kárpátaljai magyarokra, hanem valamennyi olyan ukrain nemzeti kisebbségre vonatkozik, amelynek anyaországa az Európai Unió tagja – erről beszélt Tarasz Kacska európai és euroatlanti integrációért felelős ukrán miniszterelnök-helyettes. A politikus hangsúlyozta, hogy a terv része Ukrajna európai uniós csatlakozási kötelezettségeinek, és többek között az oktatás, valamint a nemzeti kisebbségi nyelvek használatának kérdését rendezi. Kacska szerint a dokumentum végrehajtása 2026 és 2027 folyamán történik meg: egyes oktatási intézkedések már idén életbe léphetnek, míg más változásokra jövőre kerülhet sor. [...] Magyarország feloldotta közel másfél éve érvényben lévő vétóját: az új budapesti kormány jelezte, hogy engedélyezi a hivatalos európai uniós csatlakozási tárgyalások megkezdését Ukrajna és Moldova számára... Forrás: Tv21Ungvar/Youtube.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A jövő építőit köszöntötték a XV. Kárpátaljai Tehetségnapon

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség szervezésében június 6-án immár tizenötödik alkalommal rendezték meg a Kárpátaljai Tehetségnapot. Az eseményen a 2025–2026-os tanév során kiemelkedő eredményeket elért fiatalokat és felkészítő pedagógusaikat köszöntötték. A rendezvény azonban nem csupán a sikerekről szólt, hanem azokról az értékekről is, amelyek minden tehetség kibontakozásának alapját jelentik: a kitartásról, a szorgalomról, a kíváncsiságról és a folyamatos fejlődés iránti igényről. Együttal köszönetet mondtak azoknak a pedagógusoknak is, akik áldozatos munkával, türelemmel és szeretettel segítik tanítványaikat képességeik kibontakoztatásában... Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Lebontották Mihail Bulgakov szobrát Kijevben

Eltávolították talapzatáról a híres orosz regényíró, Mihail Bulgakov szobrát, amely a neki szentelt, szőlőházában berendezett kijevi emlékmúzeum mellett állt. [...] A határozat az ukrán Nemzeti Emlékezet Intézetének következtetéseire alapult. Az intézet úgy ítélte meg, hogy A Mester és Margarita című regény szerzője előtt tisztelgő emlékhelyek és tárgyak valójában „az orosz birodalmi politika szimbólumai”... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Gimnáziumi hely nélkül maradt egy osztálynyi diák a Csallóközben

Egy osztálynyi diák nem jutott be a csallóközi gimnáziumokba. A gimnáziumoknak megítélt szabad férőhelyek száma évek óta nem változik, miközben az érdeklődés folyamatosan nő. Van ugyan halvány remény arra, hogy Nagyszombat megye néhány plusz férőhelyet még megfinanszíroz, de több diáknak szakközépiskolában kell továbbtanulnia. [...] Tomáš Drucker oktatási miniszter szerint a középiskolai felvételi eljárás az idei évben sikeres volt, és sokkal igazságosabb, mint a korábbi években. [...] Hozzátette, a tanulók 80 százaléka olyan középiskolába nyert felvételt, amelyet az első helyen (prioritásként) jelölt meg... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Lokális világok, társadalmi átmenetek – Helyi közösségek és regionális terek – konferencia

A „Lokális világok, társadalmi átmenetek – Helyi közösségek és regionális terek társadalomtudományi vizsgálata” című tudományos konferenciát február 4-én Dél-Komárom városában, a Klapka György Múzeumban tartották az Impulzus Társulás, a TéKa Társulás, a Klapka György Múzeum és a Brigetio Öröksége Látogatóközpont szervezésében. [...] A konferencia Háborús

konfliktusok, diszkrimináció szekciójában Gonda Gyöngyvér: „Komárom szerepe az 1848/49-es szabadságharcban és az azt követő időszakban” címmel tartott előadást... Forrás: Televizio.sk: [teljes cikk >](#)

Rekordszámú résztvevővel zajlott a RoboSum és RoboCross verseny

Nagy volt az érdeklődés az idei RoboSum és RoboCross verseny iránt, melyet a Füleki Gimnázium mellett működő In-Nova polgári társulás szervezett. A nemzetközi megmérettetésen magyarországi és szlovákiai csapatok mérköztek egymással. A versenynek egyre nagyobb a visszhangja. Idén 31 csapat mérkőzött meg egymással... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Gömör is lehet az irodalom aranyországa

Immár 34 éve zajlik Rimaszombatban egy rendezvény, mindenfajta sajtó-hűhó nélkül, amely a járás ifjú versfaragóit és prózáírót karolja fel. Szlovák nyelven indult Zlatá krajina címmel, de egy ideje már magyarul (Aranyország) is alkothatnak a szerzők, több kategóriában. Műveiket irodalmárok értékelik, és egy kiadványban is helyet kapnak. Ezt a rendezvényt a rimaszombati Matej Hrebenda Könyvtár lelkes szakemberei szervezik az alapiskolák és nyolcéves gimnáziumok tanulói számára... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Egy szlovák nyelvész új könyve a pozsonyi magyar nyelv történetét és eltűnését tárja fel

A magyar nyelv pozsonyi nyomai után kutatva festi meg az egykori koronázási székhely, a mai szlovák főváros nyelvi látképét legújabb kötetében Lucia Molnár Satinská nyelvész, író, fordító. A Szlovák Tudományos Akadémia nyelvtudományi intézetének munkatársa kamaszkorában, részben dachból tanult meg magyarul, hogy értse, miről beszélget egymással édesapja, a kiváló néhai színész, író, humorista, Július Satinský és édesanyja. [...] A szerzővel Rác Vince beszélgetett a Pátria Rádióban... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A Beneš-dekrétumokkal foglalkozik az Irodalmi Szemle júniusi száma

A lap a szlovákiai magyar közösség egyik legmeghatározóbb és legfájdalmasabb történelmi tapasztalatát, a Beneš-dekrétumok következményeit állítja a középpontba. Németh Zoltán főszerkesztő, valamint Csanda Gábor és N. Tóth Anikó szerkesztők olyan verseket, prózákat, tanulmányt és interjút válogattak a lapba, amelyek a Beneš-dekrétumok által kiváltott traumákat, tragikus élethelyzeteket mutatják be. [...] Az összeállítás fontos darabja Popély Árpád, az MTA külső köztestületi tagjának Jogfosztás és kitelepítés című tanulmánya, amely a témához kapcsolódó legfontosabb történelmi összefüggéseket fejt ki, valamint tisztáz számos félreértést... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Jövő kedden rajtol a Jókai Napok

Komárom ismét az amatőr és diákszínjátszás központjává válik: június 9. és 13. között immár 61. alkalommal rendezik meg a Jókai Napokat, a hazai magyar színjátszó mozgalom legrangosabb seregszemléjét. [...] A nyitóünnepségen a komáromi Selye János Gimnázium NEKEM8 verséneklő együttese működik közre, Králik Zsuzsanna vezetésével. Az esti program már rögtön komoly színházi élményt ígér: az Egressy Béni VMK kamaratere ad otthont Thomas Mann Mario és a varázsló című drámájának, amelyet a Symbol PT és a Pozsonyi Színházművészeti Egyetem közös produkciójaként láthat a közönség Telihay Péter rendezésében... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

DIASZPÓRA

Előadás: Fabriczy Kováts Mihály huszárezredes emlékezete

Az amerikai függetlenségi háború egyik kevésbé ismert magyar hőse, Fabriczy Kováts Mihály állt a középpontban az Amerikai Magyar Tanáregyesület (AHEA) 50. jubileumi konferenciáján Clevelandben. Pintér Zoltán Árpád történész, a Kováts Mihály Baráti Társaság elnöke előadásában és a Bocskai Rádióknak adott interjújában mutatta be azt a több évtizedes kutatómunkát, amelynek célja, hogy a magyar huszárt méltó helyére emelje az amerikai és a magyar történelmi emlékezetben. [...] A 2020-ban átvett egyesületi elnökség és a 2022-ben megjelent kétnyelvű monográfia után kutatásai egyre mélyebben kapcsolódtak a huszártízt történetéhez... Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)